

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรีภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ศุภิสรา เจริญไพฑูรย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรีภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

DEPRESSION INFLUENCING FACTORS AMONG FEMALE WORKERS IN THE ELECTRONICS INDUSTRY

ศุภิสรา เจริญไพฑูรย์ 5037512 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุรินทร์ กลั้มพากร, Ph.D. (Nursing), โสภิณ แสงอ่อน, Ph.D. (Nursing),
แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ, Ph.D. (Global Environmental Health Sciences), ปรรารถนา สติชัยวิภาวี, Ph.D. (Public Health)

บทคัดย่อ

ภาวะซึมเศร้ามีอัตราเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มหญิงวัยทำงาน การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต ทำงานกับชิ้นงานที่มีขนาดเล็ก อยู่ในห้องที่มีการควบคุมสภาพแวดล้อมในการทำงาน และทำงานในสภาพซ้ำๆ จำเจ อาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพจิตในการทำงาน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดนิเวศวิทยาเชิงสังคมในการกำหนดปัจจัยออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านจิตสังคมในการทำงานและปัจจัยด้านสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรีภาคอุตสาหกรรม

การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางเก็บข้อมูลช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 โดยกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้เป็นแรงงานสตรีที่ทำงานในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 444 คน เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบระดับชั้น เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ได้แก่ แบบวัดภาวะซึมเศร้า CES-D แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน เหตุการณ์เครียดในชีวิต สัมพันธภาพในครอบครัว การทุ่มเทในงานและผลตอบแทนจากงาน และแรงสนับสนุนทางสังคม วิเคราะห์ความสามารถในการทำนายโดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งมีสถานภาพสมรสคู่ โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-44 ปี ร้อยละ 70 อายุเฉลี่ย 38 ± 7.1 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.7 มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ร้อยละ 26.4 ผลการศึกษาพบความชุกของภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรีคิดเป็นร้อยละ 28.8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกพบว่าแรงงานที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี/ค่อนข้างไม่ดี (OR 5.83, 95%CI : 2.66 - 12.79) มีการรับรู้ผลตอบแทนจากงานระดับต่ำ (OR 2.58, 95% CI : 1.20 - 5.53) และแรงงานสตรีที่มีแรงสนับสนุนทางสังคมระดับต่ำ (OR 4.63, 95%CI : 1.60 - 13.40) มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามลำดับ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัมพันธภาพในครอบครัว ผลตอบแทนจากงานและแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเกิดภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรี ดังนั้น สถานประกอบการควรมีการเฝ้าระวังภาวะซึมเศร้า ตลอดจนทบทวนความเหมาะสมของผลตอบแทนจากงานที่แรงงานสตรีควรได้รับ จัดกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว และพัฒนาแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อป้องกันผลกระทบของภาวะซึมเศร้าในแรงงานสตรี

คำสำคัญ : แรงงานสตรี / ภาวะซึมเศร้า / การทุ่มเทในงานและผลตอบแทนจากงานไม่สมดุล (ERI) /

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

DEPRESSION INFLUENCING FACTORS AMONG FEMALE WORKERS IN THE ELECTRONICS INDUSTRY

SUPISARA CHAROENPAITON 5037512 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SURINTORN KALAMPAKORN, Ph.D. (NURSING), SOPIN SANGON, Ph.D. (NURSING), ANN JIRAPONGSUWAN, Ph.D. (GLOBAL ENVIRONMENTAL HEALTH SCIENCES), PRATANA SATIVIPAWEE, Ph.D. (PUBLIC HEALTH)

ABSTRACT

Incidents of depression have been rising, especially in the female working population. Working in highly controlled conditions may cause mental health problems. The electronic industry runs with high technology and high precision production. The researcher used the Ecological Model of Health Behavior as a conceptual basis for this study, which divides factors into 4 categories: personal factors, family factors, psychosocial factors at work, and social factors. The purpose of this study was to determine the relationship between these factors and depression among female workers in the electronics industry.

This cross-sectional study was performed during the period of March 2010. A sample of 444 females working in the electronics industry located in Ayutthaya province, Thailand, were selected by stratified random sampling. Data were collected by self-administered questionnaire. Depression was assessed by the Center Epidemiologic Studies Depression scale (CES-D). Data about socio-demographics, employment history, personal crises, family relationships, effort-reward imbalance, and personal resources were included to assess factors influencing depression. Logistic regression analysis was used to analyze the predictability of factors.

This study showed that half of subjects were married. Most of them (70 %) were between 31 – 44 years old with the mean age of 38 ± 7.1 . The majority finished high school (80.7%). One-fourth of them (26.4%) had worked in the electronics industry for 6 – 10 years. The prevalence of depression in female workers was 28.8%. Multiple logistic analysis showed that those with poor family relationships (OR 5.83, 95% CI : 2.66 - 12.79), low reward (OR 2.58, 95% CI : 1.20 - 5.53) and low social support (OR 4.63, 95 % CI : 1.60 to 13.40) had a higher risk of having depression, respectively.

The results suggest that improving family relationships, rewards, and social support could be an important strategy in the prevention of depression in female workers. Surveillance on depression in female workers should be conducted in the industry, in order to provide proper rewards, promote family relationship activities and develop social support which will decrease the impact of depression in female workers.

**KEY WORDS: FEMALE WORKER / DEPRESSION / EFFORT-REWARD
IMBALANCE / ELECTRONIC INDUSTRY**